

TALLINNA TEHNIKAÜLIKOOL
Infotehnoloogia teaduskond

Margit Rosenberg 211673IAAM

Rahandusministeeriumi haldusalas pääsuõiguste halduse süsteemi loomine

Magistritöö

Juhendaja: Tiit Vapper
Teadusmagister

Tallinn 2024

Lühikokkuvõte

Avalik sektor kogub ja kasutab suurel hulgal erineva tundlikkuse tasemega andmeid ning asutused on kohustatud tagama nende andmete töötlemise õiguspärasuse. Avalike teenuste osutamisel toimub IT-süsteemides andmete töötlemine erinevatel eesmärkidel, näiteks päringute tegemine, kogumine või muud toimingud, mille teostamiseks peab avaliku sektori töötajal olema süsteemis omistatud pääsuõigus vastavale ressursile.

Avaliku sektori töötajate õigused IT-süsteemidele juurdepääsuks peavad tulenema töötaja tööalasest vajadusest ning õiguste omistamise, muutmise ja sulgemise protsessid tuleb korraldada läbipaistvalt ja efektiivselt, et tagada asutuse seadusest tulenevate kohustuste täitmine ning vastavus turvalisuse nõuetele. Üha suureneva ärivajaduse vaates peab pääsuõiguste haldamine olema lahendatud hästitoimiva süsteemina, mis võimaldab töötajate pääsuõiguste keskset juhtimist. Efektiivne pääsuhalduse korraldus võimaldab muuta protsessi sujuvamaks, mis aitab kaasa halduskoormuse vähendamisele.

Käesoleva magistritöö eesmärk on kaardistada Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskuse olemasoleva pääsuhalduse protsessi kitsaskohad ja ärivajadused ning pakkuda välja lahendustepanekud tuvastatud probleemidele, et kavandada Rahandusministeeriumi haldusalas pääsuõiguste halduse süsteem.

Magistritöös sõnastatud probleem seisneb asjaolus, et üha suureneva halduskoormuse juures on vajalik leida süsteemne lahendus, mis vastab kasvavale ärivajadusele ning võimaldab pakkuda klientidele kvaliteetset ja turvalist pääsuõiguste halduse teenust.

Pääsuõiguste halduse korraldus on oluline nii infoturbe kui ka andmekaitse aspektidest ning antud teema on vältimatult vajalik organisatsiooni strateegiliste eesmärkide täitmisel olulise protsessina fookuses hoida.

Seatud eesmärgi saavutamiseks viib magistritöö autor läbi ärianalüüsi, et selgitada probleemi olemust ja ulatust ning teostab riskianalüüsi Eesti Infoturbestandardi raamistiku alusel. Äriprotsessi analüüsi käigus kirjeldab autor ärinõuded ja ärireeglid, visualiseerib äriprotsessid ning visandab motivatsiooni- ja strateegiamudeli.

Süsteemianalüüsi osas kirjeldab autor süsteemi funktsionaalsed ja mittefunktsionaalsed nõuded, loob kasutusmallide mudeli ja kirjeldab kasutusood.

Magistritöö tulem on põhjalik olemasoleva pääsuhalduse protsessi ärianalüüs, kus autor on välja selgitanud olemasoleva protsessi kitsaskohad ning äri vajadused, millele loodav süsteem peab vastama. Töös teeb autor parandusettepanekud ja sõnastab ärinõuded, millele peab vastama Rahandusministeeriumi haldusalas loodav pääsuõiguste halduse süsteem. Läbiviidud ärianalüüs on kohaldatav teistele sarnase ülesehitusega asutustele ning selle alusel on võimalik kavandata lahendus kasutusele võtta.

Lõputöö on kirjutatud eesti keeles ning sisaldab teksti 60 leheküljel, 7 peatükki, 20 joonist, 21 tabelit.